

SOČUTJE IN STIGMA

Družbene razlike in revščina
v slovenski novejši zgodovini

Iz recenzije prof. dr. Aleksandra Panjeka

Pomemben znanstveni prispevek knjige je v tem, da so v njej zastopani različni poudarki in tematiziranja družbenih razlik z vidika države in ustanov ter skupin, ki tvorijo nepriviligirane plasti prebivalstva. Zato je na eni strani povsem primerna v naslovu podarjena dvojnost pristopa in percepcije tedanje družbe – sočutje in stigma. Na drugi pa nas avtorji seznanijo z različnimi rizičnimi skupinami in odnosi do njih. Tako srečamo berače in potepuhe, socialno marginalizacijo zaradi bolezni in hendikepa, delavce ter revščino v urbanem okolju in na podeželju. Hkrati smo seznanjeni s primeri odnosa do problema revščine z vidika različnih ustanov, kot so hiralnica, banka, občina in država.

Prva stran:

Berača pred cerkvijo na Homcu ob birmi leta 1937

(foto: Peter Naglič, hrani Slovenski etnografski muzej, F-1937-1-12-004)

**SOČUTJE IN STIGMA
DRUŽBENE RAZLIKE IN
REVŠČINA V SLOVENSKI
NOVEJŠI ZGODOVINI**

UREDIL

IVAN SMILJANIĆ

Ljubljana 2022

ZALOŽBA INŠTITUTA ZA NOVEJŠO ZGODOVINO

Odgovorna urednica dr. Mojca Šorn
Založnik Inštitut za novejšo zgodovino
Zanj dr. Andrej Pančur
ZBIRKA VPOGLEDI 24
ISSN 2350-5656

Ivan Smiljanić (ur.)
SOČUTJE IN STIGMA.
DRUŽBENE RAZLIKE IN REVŠČINA V
SLOVENSKI NOVEJŠI ZGODOVINI

Recenzenta dr. Aleksander Panjek
dr. Jelka Piškurić
Jezikovni pregled dr. Andreja Jezernik
Oblikovanje Barbara Bogataj Kokalj

Tisk Medium d.o.o.
Naklada 300 izvodov
Izid knjige je Javna agencija za raziskovalno dejavnost
finančno podprla Republike Slovenije

Za vsebino svojih prispevkov odgovarjajo avtorji.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

308(=163.3)(497.4)“18/20“(082)
316.344.233(497.4)(082)
316.344(497.4)(082)

SOČUTJE in stigma : družbene razlike in revščina v slovenski
novejši zgodovini / uredil Ivan Smiljanić. - Ljubljana : Inštitut za
novejšo zgodovino, 2022. - (Zbirka Vpogledi, ISSN 2350-5656 ; 24)

ISBN 978-961-7104-15-8
COBISS.SI-ID 110173955

© 2022, Inštitut za novejšo zgodovino

Vse pravice so pridržane. Brez predhodnega pisnega dovoljenja izdajatelja je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, dajanje v najem, javna priobčitev, objavljanje, predelava ali katera koli druga oblika uporabe tega dela ali njegovih delov, bodisi s fotokopiranjem, tiskanjem, snemanjem ali shranitvijo in objavo v elektronski obliki.

KAZALO

Ivan Smiljanič, <i>Predgovor</i>	5
Branka Grošelj, <i>Odnos družbe do marginalnih skupin beračev in potepuhov v obdobju od konca 19. stoletja do leta 1940</i>	13
Alenka Hren Medved, <i>Revno trško in podeželsko prebivalstvo Laškega v 19. stoletju</i>	27
Dunja Dobaja, <i>Izobraževanje in integracija gluhih v Sloveniji v obdobju med obema vojnama – pot iz revščine</i>	47
Urška Strle, <i>Družbeni položaji tobačnega delavstva v retrospektivi dolgega trajanja</i>	69
Filip Čuček, <i>Beseda, dve o ptujski hiralnici</i>	101
Nataša Henig Miščič, <i>Delovanje Kranjske hranilnice v luči družbene odgovornosti do revnejših slojev prebivalstva do začetka prve svetovne vojne</i>	115
Meta Remec, <i>»Bolezni bede in pomanjkanja«: tuberkuloza in trahom na Slovenskem v 19. in 20. stoletju</i>	133
Irena Selišnik, Ana Cergol Paradiž, <i>Najpremožnejši meščani in meščanke v Ljubljani na začetku 20. stoletja</i>	157
Marta Rendla, <i>Socialno-ekonomski položaj gospodinjstev in problematika revščine v socializmu: njeno merjenje in raziskovanje</i>	175
Srečo Dragoš, <i>Socialna država – prihodnost ali preteklost?</i>	205
Viri in literatura	223
Imensko kazalo.....	249
O avtorjih.....	257

Iz recenzije dr. Jelke Piškurić

Monografija naniza prispevke enajstih avtorjev, ki so fokus svojega raziskovanja večinoma usmerili na življenjske razmere tistih ljudi, ki so se znašli na spodnjem koncu družbene lestvice. Skozi njihova dela se sprehodimo od odnosa do marginaliziranih skupin in različnih oblik skrbi za reveže do razumevanja in merjenja družbene neenakosti v socializmu ter vprašanja, kako nam gre v Sloveniji danes in kakšen bo pomen socialne države v prihodnosti. Spremljanje revščine in družbenega razslojevanja skozi perspektivo dolgega trajanja, od 19. stoletja pa vse do današnjih dni, ki vključuje različna politična in gospodarska stanja ter zajame procese industrializacije, modernizacije in širših družbenih sprememb, je osrednjega pomena. Monografija bralcu celovito predstavi postopno preobrazbo pogleda na revnejše sloje prebivalstva in marginalizirane skupine ter prevzemanje družbene odgovornosti zanje – od individualne krivde za revščino do zavedanja, da družbeno neenakost pravzaprav dopušča družbenoekonomska ureditev. /.../ Monografija, ki odstira različne vidike družbenih razlik in revščine v slovenski novejši zgodovini, predstavlja pomemben doprinos k raziskavam slovenske gospodarske in socialne zgodovine.

Zadnja stran:

Odkritje spomenika tobačni delavki v Ljubljani leta 1971

(foto: Svetozar Busić, hrani Muzej novejše zgodovine Slovenije, DE5189)

9 789617 104158

Cena: 20 EUR

**INŠTITUT
ZA NOVEJŠO ZGODOVINO**

